

ทางเลือกใหม่ของการศึกษาในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ

โดย รศ.ดร.ถนอมพร เลหาจรัสแสง ผอ.สถานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในปัจจุบัน คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือที่รู้จักกันในชื่อของ ไอที ได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตประจำวันของเราเป็นอย่างมาก อาทิเช่น การบริโภคข่าวสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ การติดต่อสื่อสารผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เรื่อยไปจนถึง การดำเนินธุรกรรมกับธนาคาร เช่น การฝาก-ถอนเงิน เป็นต้น สำหรับในด้านการศึกษาก็เช่นกัน เทคโนโลยีสารสนเทศได้เริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนนั้น นอกจากจะช่วยในด้านการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้นแล้วนั้น ยังช่วยสนับสนุนการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน รวมทั้งยังเป็นการส่งเสริมทักษะการแสดงออกและการนำเสนอความคิดของผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งจากการที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในด้านกระบวนการคิดและการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์นั้น ย่อมจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยรวมให้ประสบความสำเร็จต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าว จึงทำให้มีความพยายามในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา การเรียนการสอน และการอบรม ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ 1) การให้ความรู้ทักษะทางด้านไอทีโดยตรง (Learning about IT) ซึ่งหมายถึง การมองไอทีเป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้หนึ่ง เช่นเดียวกับ สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็นต้น ในลักษณะนี้ผู้เรียนจะเรียนรู้ทักษะด้านไอทีตั้งแต่ในระดับพื้นฐานจนถึงระดับก้าวหน้า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักสูตรของแต่ละองค์กร หรือสถาบันการศึกษา 2) การพัฒนาสื่อไอที/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Learning from IT) โดยในลักษณะนี้ ผู้เรียนเข้ามาศึกษาเนื้อหาการเรียนการสอนจากสื่อที่ได้มีการออกแบบพัฒนาไว้ 3) การใช้สื่อไอทีในลักษณะของเครื่องมือที่ช่วยในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning with IT) การใช้สื่อไอทีในลักษณะนี้ ถือเป็นหัวใจของทางเลือกใหม่ในการใช้ไอทีในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ทั้งนี้จากหลักฐานการวิจัยในประเทศไทย พบว่า การที่ผู้เรียนมีการใช้ไอทีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สาระวิชาต่างๆ (ในที่นี้ เท่ากับ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์) นั้นทำให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการแสดงออกและการนำเสนอ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และมีส่วนร่วม มีความใส่ใจในการเรียน การทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และร่วมมือกับผู้อื่นๆ เป็นอย่างดี ตัวอย่างของการใช้ไอทีในลักษณะนี้ ได้แก่ การให้ผู้เรียนสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต หรือการให้ผู้เรียนสรุปความคิดรวบยอดโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น 4) การเรียนผ่านระบบไอที (Learning through IT) ลักษณะที่ 4 นี้ถือเป็นแนวโน้มของทางเลือกใหม่ของการศึกษาในยุคแห่งอนาคต กล่าวคือ เป็นการเรียนการสอนซึ่งผู้เรียนและผู้สอนพบกันผ่านระบบไอที โดยที่อาจไม่จำเป็นต้องมาพบกันในพื้นที่เดียวกันเลยก็ได้ การเรียนในลักษณะนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีข้อจำกัดในด้านเวลาและสถานที่ในการมาเรียนในชั้นเรียนปรกติ สามารถเลือกเรียนได้อย่างยืดหยุ่น ตามเวลาและสถานที่ที่ตนเองมีความสะดวกในการเรียนรู้ สถานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในฐานะของผู้นำทางด้านบริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับการส่งเสริมการใช้ไอทีในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการจัดอบรมให้ความรู้ทักษะด้านไอทีตั้งแต่ระดับพื้นฐานถึงระดับสูง การให้บริการผลิตสื่อไอทีอย่างถูกต้องตามหลักการออกแบบสื่อ รวมทั้งการให้บริการในด้านการจัดสัมมนาและเวิร์คช็อปเพื่อให้ความรู้ครูผู้สอนในการใช้ไอทีในการบูรณาการไอทีในการเรียนการสอน ตลอดจนการให้บริการ e-Learning เพื่อรองรับรูปแบบการเรียนในอนาคตที่จะมาถึงอีกด้วย ผู้สนใจสามารถติดต่อได้ที่ Twww.chiangmai.ac.th หรือ cmuonline.cm.edu โทรศัพท์ 053-943811